

Poul Schlüters nytårstale

Taler

Poul Schlüter
Statsminister

Dato

1. januar 1992

Sted

Marienburg

Godaften!

Det gamle år vil først og fremmest blive husket som året, hvor Sovjetimperiet og den kommunistiske ideologi i al sin elendighed blev lagt i graven. En lang, grusom epoke, som har betydet undertrykkelse og terror for millioner af mennesker, er slut.

Efter at de østeuropæiske og de baltiske lande ét efter ét havde sagt nej til kommunismen, skete det samme til sidst i kernelandet – og Sovjetunionen er ophørt med at eksistere. Det skal vi hilse med tilfredshed – ja, med oprigtig glæde. Kun dette kan bane vejen for bedre livsbetingelser for hundreder af millioner mennesker. Vejen vil vise sig at være stenet og farefuld. Men nu er vandringen fremad mod menneskelighed indledt.

Det nye for os er, at vi nu ikke længere skal tænke og tale i Øst-Vest baner som før. Vi kan begynde at skimte konturerne til et nyt verdensbillede – og visionen om et helt og nyskabt Europa kan vi gøre til virkelighed.

Men vi skal ikke være så naive, at vi falder for fristelsen til at tro, at nu har vi i Øst eller Syd oplevet den sidste overraskelse. Fremtiden vil ikke være skånet for fare og risiko. Men der er håb – mere håb end før – om en fredeligere verden.

Tænk blot på, at sidste nytår vidste vi endnu ikke, om Saddam Hussein ville besinde sig og opgive sin erobring af Kuwait. Men en hel verden samlede sig og befriede det besatte land. Et eksempel, som vil sætte sig spor.

Først og fremmest Europa er i disse år i støbeskeen.

Fremtidens Europa vil blive noget ganske andet end efterkrigstidens. Der er

vældige perspektiver i den europæiske revolution, vi nu står midt i.

Nu tegner sig et Europa, der bliver så tæt sammenknyttet politisk, økonomisk og kulturelt, at tanken om, at der skulle opstå krige i vores del af verden, må kunne gøres absurd og umulig.

Dette Europa, som består af vidt forskellige nationer og fædrelande, strækker sig fra Atlanterhavet til Ural – fra Nordkap til Sicilien.

Og vel at mærke ikke et Europa, der lukker sig inde i sig selv. Et Europa, der søger samarbejde, åbenhed og fredelig sameksistens med resten af verden.

Det er ikke nogen utopi.

Det kan lade sig gøre.

Måske kan det synes frimodigt at tegne så lyse perspektiver ved et årsskifte, hvor situationen i mange af de østeuropæiske lande er meget broget, og hvor Jugoslavien hærges af en blodig borgerkrig.

Det er åbenbart ophøret af det gamle systems tvangsundertrykkelse af etniske og kulturelle særpræg og modsætninger, som nu flammer op i tragisk aggressivitet. Vi må udnytte alle muligheder for at presse parterne til fred. Alle – også vi danske – har en naturlig og ægte trang til at være et folk og til at høre hjemme i en nation. Den trang kan og skal man ikke kvæle nogetsteds. Men den skal modnes og bygge på respekt for de andre og på mindretallenes ret.

Alle de østlige lande skal først nu for alvor til at opbygge et demokratisk system – selvom de ikke har nogen demokratisk tradition at bygge på. Det er svært. De skal og de vil forlade den håbløse centralisme og gå over til fri markedsøkonomi, så de kan forbedre levestandarden – det er uhyggelig svært.

Det er problemer og beslutninger, som de først og fremmest selv må klare. Vi kan inspirere og tilbyde råd. Men de må selv opbygge deres statsform og deres demokratiske systemer.

Det vil tage tid og kræve en enorm indsats. Og det vil ikke lykkes uden al mulig bistand – også økonomisk – fra den vestlige verden.

Mange steder skal hungersnøden i denne vinter holdes fra døren. Da kommunismen blev gennemført i Sovjet, døde 7 millioner mennesker af sult. Det må ikke ske igen – på vejen til demokrati.

Vi må hjælpe. For deres skyld og for vor egen. Vi vil ikke passivt se til, at drømmen – deres og vores – om et nyt demokratisk og fredeligt Østeuropa skulle blive slået i stykker. Eller at Vesteuropa blev oversvømmet af millioner af hungerflygtninge.

De skal hjælpes i gang – der, hvor de bor og hører hjemme. Vesten har råd men ikke råd til at lade være.

Når krisen er overvundet, skal vi samarbejde på et naturligt grundlag.

Ingen af de østeuropæiske lande har endnu styrke til at blive medlemmer af EF. Men de ser hen til EF medlemskab som idealet. Det skal vi også muliggøre i tidens løb, så vi kan se frem til at blive et helt Europa.

I hele vor del af verden tæller EF-samarbejdet med stadig større vægt, om man er medlem eller ej.

Jamen – burde vi så ikke sætte samarbejdstempoet ned? Løber vi ikke fra landene i Syd og i Nord, så det bliver sværere for dem at blive en del af EF og det samlede Europa?

Jeg mener tværtimod!

Jo mere vi styrker EF – jo mere dynamik, vi skaber i Vesteuropa, desto bedre vil vi være rustet til at trække de østeuropæiske lande med op.

Derfor er det så positivt, at vi 12 medlemslande er blevet enige om at forstærke samarbejdet. I den proces, som har fort frem til de nye traktattekster, har Danmark spillet en særdeles aktiv rolle. Det kan vi glæde os over – også fordi vi tidligere på grund af indre dansk uenighed måtte forholde os så tøvende. Denne gang har den danske enighed bidraget til, at forhandlingsresultatet på næsten alle afgørende områder er blevet, som Danmark har ønsket det. Man kan godt sige, at det sådan set er lidt udemokratisk – at vi 5 millioner danskere – fordi vi

er et selvstændigt medlem – har en indflydelse, der langt overstiger vort befolkningstal!

Vi kalder det nye samarbejde for en politisk og økonomisk union. Et stadig tættere samarbejde – men med det hovedprincip, at beslutningerne skal træffes så tæt på borgerne som muligt. Nærhedsprincippet. Det betyder, at EF ikke har besluttet at blive en forbundsstat en føderation. Europaparlamentet får ikke lovgivende magt. Den bliver i Folketinget.

Formålet med unionen er heller ikke at udviske de enkelte lande og deres særpræg. Naturligvis fastholder vi også, selvom vi er tilhængere af samarbejde over landegrænserne, at være et folk og en nation med vor egen identitet. Vores danske kultur og vort særpræg er der ingen, der vil – eller kan – tromle ned. Gode impulser udefra skal vi tage imod med rod i det, der er vort eget. I disse internationale tider er det vigtigt, at vi også fordyber os i vor egen rige skat i dansk litteratur, musik, billedkunst og teater.

Sigtet med EF er at træffe fælles beslutninger, dér hvor vi ikke kan undvære at arbejde tættere sammen. Samordne – i stedet for at trække i hver sin retning.

I Danmark har vi besluttet, at alt dette skal befolkningen have lejlighed til at tage stilling til ved en folkeafstemning senere på året.

Kortene er ved at blive givet om i Europa i disse år. Men EF-unionen vil være garantien for, at spillet ikke kan udvikle sig til hasard.

Men er så vi – det danske folk – forberedt til at klare os godt i denne forandrede verden?

Det er jeg overbevist om, at vi er!

Danmarks og vi danskeres økonomi har været gennem en svær omstillingsproces de sidste 4-5 år. Vi har haft en opbremsning i det indenlandske forbrug. Det måtte vi for at bryde inflations- og gældsætningsspiralen.

Nu har vi fået en langt sundere samfundsøkonomi.

Det var et langt og sejt træk, der måtte til – men nu ser vi de gode resultater, og i

årene foran os vil vi kunne høste frugterne.

Betalingsbalancen viser nu år efter får solide overskud. Vi vinder markedsandele i udlandet, og det er eksporten, der er drivkraften. Danmark sætter rekord som lavinflationsland, og det betyder, at almindelige lønmodtagere trods beskedne lønstigninger får øget købekraft. Vel at mærke samtidig med, at konkurrenceevnen fortsat forbedres. Det er sådan, det skal være.

Det giver os større økonomisk frihed. Og derfor kan vi også med glæde imødesee, at der bliver plads til en moderat stigning i det hjemlige forbrug i 1992.

Folk udefra betragter os i dag som et af de økonomisk stærkeste lande. Nu skal vi holde fast i det, vi har tilkæmpet os, og så skal vi udnytte vor sunde økonomi især til at få skaffet ledige i arbejde.

Vi har oplevet en stærk forbedring af produktiviteten de sidste år. Altså, kort sagt, det resultat, en times arbejde fører til. Det er jo positivt, at færre mennesker kan producere mere. Men det gør på kort sigt bekæmpelsen af arbejdsløsheden vanskeligere. Derfor har vi brug for alt muligt godt initiativ, der fører til nye produktioner, nye salgbare serviceydelser – i ind- og udland. Det er ikke mindst de små og mellemstore virksomheder – og det er i Danmark de fleste – der skal stå for væksten de nærmeste år. Derfor skal vi fortsat skaffe dem bedre arbejdsvilkår.

Men tro nu ikke, det kun er i private virksomheder, der sker ting og sager i disse år. Vor offentlige sektor er under kraftig rationalisering.

De offentligt ansatte arbejder positivt med for at forbedre kvaliteten i den offentlige service. De fleste offentlige instanser satser i dag på venlig og effektiv betjening af borgerne. Undtagelserne skal nok få det lært. De bedste folk – og det er de fleste – i det offentlige står ikke i arbejdsindsats tilbage for nogen. Lad mig blot nævne vore hospitalsansatte eller vore politifolk som to eksempler. Det er der god grund til at anerkende og sige tak for.

Jo – vi har gode udgangspunkter for at gøre 1992 og de følgende til virkelig gode år for Danmark og os danskere.

Vor gode økonomi og de nye vilkår i det forandrede Europa betyder, at vi kan

gøre 1992 til de store muligheders år. Det er op til os selv at gribe og at bruge chancerne. Men det er lige netop nu, de er der. Vi skal ikke vente med nogen som helst idé eller projekt, som kan skabe vækst og forbedret beskæftigelse.

Og så tror jeg, det er på sin plads, at vi bliver lidt mere selvbevidste og styrker troen på os selv.

Vi danskere er faktisk dygtige folk. Vi kan en masse, som de fleste andre ikke kan. Vi bygger på værdier og kvaliteter i vort samfund og vort arbejdsliv, som vi kan være stolte over – og som andre med rette misunder os.

Så lad os dog nu endelig gå til sagen og få ordnet restproblemerne. Selvfølgelig kan vi gennem dygtig indsats sikre vores levestandard. Det gør vi enkkest ved, at de alt for mange passive får mulighed for at blive aktive igen. Så kan vi også opfylde vort fælles brændende ønske om en positiv start på voksenlivet for alle vore unge og fortsat bedre vilkår for vore ældre medborgere.

Et af de mest positive træk herhjemme i det gamle år blev et bedre og bredere samarbejde end gennem mange år. Et samarbejde præget af god vilje fra alle sider. Det takker jeg for. Jeg tænker både på parterne på arbejdsmarkedet, på det forstærkede sammenhold mellem medarbejdere og ledelsen i næsten alle virksomheder og på det gode klima, som nu præger arbejdet i vort Folketing.

Det skal vi være kloge nok til at fortsætte med i det nye år.

"Det er viljen til at ville, der avler evnen til at kunne."

Må jeg ønske Dem alle et godt nytår!

Kilde

Mellbin, E. F., & Mellbin, F.-M. S. (2011). Nu gælder det Danmark! □: statsministrenes nytårstaler. (1. udgave.). Lindhardt og Ringhof.

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Det Konservative Folkeparti, Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-schlueters-nytaarstale-1992>